

2021-06-03
I2021/01670**Infrastrukturdepartementet**Energimarknadsinspektionen
Box 155
631 03 Eskilstuna

Uppdrag att utreda tillståndskrav för vissa ledningar som byggs med nätkoncession för område

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Energimarknadsinspektionen att, enligt vad som anges i rubriken Närmare om uppdraget, utreda i vilken utsträckning det bör krävas att en undersökning sker i frågan om ett projekt kan antas medföra betydande miljöpåverkan och att en specifik miljöbedömning ska göras innan ett elnätsföretag får bygga och driva en elektrisk luftledning med stöd av en nätkoncession för område. Vid genomförandet av uppdraget ska Energimarknadsinspektionen inhämta synpunkter från Naturvårdsverket.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Infrastrukturdepartementet) senast den 1 december 2021.

Bakgrund

Enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt, det s.k. MKB-direktivet, ska medlemsstaterna vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att projekt som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan bland annat på grund av projektens art, storlek eller lokalisering blir föremål för krav på tillstånd och en bedömning av deras miljöpåverkan innan tillstånd ges (artikel 2.1).

MKB-direktivet delar upp projekt för att bygga luftledningar för starkström i två kategorier: anläggning av starkströmsluftledningar med en spänning på 220 kV eller mer och en längd över 15 km (punkt 20 i bilaga I) respektive andra anläggningar för överföring (på engelska ”transmission”) av elektrisk energi med luftledningar (punkt 3 b i bilaga II). När det gäller den

sistnämnda gruppen ska medlemsstaterna bestämma om projektet ska bli föremål för en miljökonsekvensbedömning enligt direktivet genom granskning från fall till fall eller gränsvärden eller kriterier som fastställs av medlemsstaten (artikel 4.2).

Tillstånd att bygga starkströmsledningar regleras i 2 kap. ellagen (1997:857). När det gäller en sådan ledning som byggs med stöd av en nätkoncession för linje finns bestämmelser om bedömningen av ett projekts miljökonsekvenser i lagen. Ett ledningsnät kan emellertid byggas och drivas även med stöd av nätkoncession för område. När det gäller ett sådant ledningsnät saknas särskilda bestämmelser om bedömningen av projektets miljökonsekvenser innan ett tillstånd beviljas enligt ellagen.

Regeringen föreslår i propositionen Moderna tillståndprocesser för elnät (prop. 2020/21:188) att en lägsta tillåtna spänning för ledningsnätet ska få anges i ett beslut om nätkoncession för område. Förslagets syfte är att göra det möjligt att bygga ut regionnät med stöd av nätkoncession för område (prop. 2020/21:188 s. 29). Det kan därför bli aktuellt att bygga fler ledningar med en spänning som överstiger 30 kV utan nätkoncession för linje.

För att säkerställa att den svenska regleringen överensstämmer med MKB-direktivet bör det utredas om det behövs kompletterande nationell reglering för att se till att inte luftledningar för sådan överföring av el som avses i direktivet (punkt 3 b i bilaga II) byggs utan att det görs en bedömning av om projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan och, om en sådan påverkan kan antas, en specifik miljöbedömning genomförs.

Närmare om uppdraget

Energimarknadsinspektionen ska utreda:

- i vilken utsträckning det finns möjlighet att bygga sådana luftledningar som omfattas av MKB-direktivet med stöd av nätkoncession för område,
- i vilken utsträckning sådana ledningar alltid ska antas medföra betydande miljöpåverkan,
- i vilken utsträckning en bedömning ska krävas i enskilda fall av om en ledning kan antas medföra betydande miljöpåverkan,
- vilka luftledningar som kan undantas från kraven på bedömning av om en verksamhet eller åtgärd kan antas medföra betydande miljöpåverkan

- genom att använda kriterier eller gränsvärden för att utesluta vissa projekt, och
- hur prövningen bör utformas.

Om Energimarknadsinspektionen bedömer att det krävs författningsändringar för att säkerställa att det svenska regelverket överensstämmer med MKB-direktivet när det gäller bedömningen av ett projekts miljökonsekvenser eller tillståndskrav ska inspektionen lämna författningsförslag.

I uppdraget ingår att göra en konsekvensutredning av förslagen i enlighet med förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Konsekvensutredningen ska särskilt belysa miljöeffekterna, inklusive klimat, kulturmiljö och landskap, och konsekvenser på människors hälsa av eventuella förslag. Eventuella förslag ska utformas så att de inte leder till högre administrativ belastning eller högre kostnader än nödvändigt för berörda företag.

På regeringens vägnar

Anders Ygeman

Jan-Olof Lundgren

Kopia till

Statsrådsberedningen/EUR och SAM

Justitiedepartementet/L6

Finansdepartementet/BA

Miljödepartementet/KE, KL och ME

Näringsdepartementet/BI, LB och MK

Kulturdepartementet/KL

Naturvårdsverket